

Re: Klage detaljregulering Tromsdalen kalkbrudd og deponi:

Argumenter for arealbehovet mangler

Med vedtaket om Detaljregulering Tromsdalen har Verdal kommune endret arealbruken for 2,09 km² til utvidet dagbrudd (1700 daa) og deponi (390 daa). Uansett formål så betyr detaljregulering at annen arealbruk må vike. Til sammenlikning så har Fylkesmannen nylig påpekt at planlegging av nytt boligområde i Fagerli og Hallemsåsen bør avventes til kommunen har «gjort grundige vurderinger av behov, basert på konkrete analyser av befolkningsutvikling og potensial i eksisterende utbyggingsområder.» Både når det handler om boligbygging og gruvedrift så skal en forvente klokkeklare begrunnelser for arealdisponeringen.

Slik begrunnelse for den store arealdisponeringen var ikke til stede i Tromsdalen-saken. Som Naturvernforbundet har påpekt så er ikke hensynet til «kvalitetsvariasjoner og riktig utnyttelse av forekomsten» en troverdig forklaring på nødvendigheten av en arealutvidelse på nesten 500 % (dagbrudd og underjordisk gruve). Allikevel oppga både planbeskrivelsen og saksframlegget at det var dette som var «utslagsgivende for arealbehovet».

«Naturvernforbundet har imidlertid rett i at detaljreguleringen kunne hatt mindre omfang», skrev kommunen i kommentaren til høringsuttalelsen fra Naturvernforbundet. Med andre ord, også kommunen så at en kunne hatt en langt mer beskjeden detaljregulering uten at det trengte å gå på bekostning av «hensynet til kvalitetsvariasjoner og riktig utnyttelse av forekomsten».

Så – hvorfor mente kommunen at planen måtte bli så stor? Kommentaren poengterte at kommunedelplanen ikke ga «særlig sikkerhet» for framtidige utvidelser. Nødvendigheten av å «sikre arealet» med detaljregulering ble begrunnet slik: *"En viss sikkerhet for framtidige utvidelser synes relevant ift. ev. alternativ transport, men om alternativ transport er gjennomførbart eller akseptabelt er det fortsatt ikke tatt stilling til."* Flere begrunnelser ble ikke gitt.

Dette gir grunnlag for flere ankepunkt.

- For det første så var det uholdbart at de sentrale plandokumentene begrunnet arealbehovet med vikarierende argument (kvalitetsvariasjoner og utnyttelse av forekomsten). Innrømmelsen av at planen er overdimensjonert var bortgjemt i en kommentar til en uttalelse.
- For det andre, det som stod igjen som den egentlige planbegrunnelsen var en særdeles skjevfordelt «transaksjon»: Kommunen ga fra seg råderetten over eget areal slik at mineralnæringa fikk sin «sikkerhet for framtidige utvidelser». Til gjengjeld fikk kommunen *ingen* sikkerhet for alternativ transport. Jamfør kommunens påminnelse om at det ikke engang er avklart om alternativ transport er «gjennomførbart eller akseptabelt».

- «Transportbånd og alternativ transport er avhengig av uttaksmengde» presiserte G. O. Jensen (Verdalskalk) til TA i forbindelse med kommunestyrevedtaket. Oppstart av detaljregulering for deler av strekningen betyr ikke at prosjektrealisering er blitt mer sannsynlig.
- For det tredje så er det en enorm forskjell i konsekvenser mellom en beskjeden utvidelse og den gigantiske utvidelsen som ble vedtatt. Det gjelder for eksempel for støy, støv, friluftsliv, kulturminner, biologisk mangfold, primærnæringer, visuell forurensing og jordvern. Det ble altså innrømmet at en beskjeden utvidelse ville imøtekommet arealbehovene som skyldtes kvalitetsvariasjoner og utnyttelse av forekomsten. Da skulle ulempene av en gigantisk utvidelse kontra en beskjeden utvidelse blitt veid opp mot de ekstra «samfunnsmessige resultatene» (Naturmangfoldloven § 12) som den gigantiske utvidelsen ga. Dette ble ikke gjort.

Det som var utslagsgivende for det gigantiske arealbehovet var altså ønsket om sikkerhet til mineralnæringa i tilfelle alternativ transport blir aktuelt. Enn så lenge er det ikke tatt stilling til om dette er gjennomførbart eller akseptabelt. Uansett så blir det ikke noe transportband så lenge verdensmarkedet ikke etterspør nok tromsodalskalk. «Merverdien» for kommunens innbyggere er altså særdeles hypotetisk. Ulempene av at kommunen har gitt fra seg råderetten over eget areal er derimot høyst reelle.

Vedtaket om Detaljregulering Tromsdalen må oppheves.

Med vennlig hilsen,

Magne Vågsland, leder av Naturvernforbundet i Trøndelag/sign

Gunnar Gustad, kontaktperson Naturvernforbundet i Verdal/sign